

FİDE DİKİMİ

Fide dikimi, ilkbahar don tehlikesinin tamamen kalktığı, toprak ve hava sıcaklığının 12-15°C'yi bulduğu zaman yapılır. Dikim genellikle tohum ekiminden yaklaşık 7-8 hafta sonradır. Fideler yaklaşık 15-20 cm boylanınca genellikle dikime hazırdır. Bölgemizde Şubat sonu Mart başından itibaren fide dikimi yapılır. Dikimde can suyu yeteri kadar verilmeli, can suyu ile birlikte, kök ve kök boğazı hastalıklarına karşı gereken ilaçlamalar yapılmalıdır. Domates yetiştiriciliğinde sıra arası ve üzeri aralıkları, çeşidin sırik veya yer çeşidi olmasına göre değişir. Sırik çeşitlerde sıra arası 60-80 cm, sıra üzeri 50-60 cm, yer çeşitlerinde sıra arası 140 cm, sıra üzeri 40-50 cm olmalıdır.

ÇAPALAMA

Fideler dikildikten 2 hafta sonra birinci çapa yapılır. Masuralar üzerinde yetiştirilen domateslerde çapa genellikle işçiler tarafından yapılır. Çapadan 2-3 hafta sonra II. Çapa yapılır. Bu devrede bitkiler 30-35 cm kadar boy aldıklarında sırik çeşitlerde II. Çapa ile birlikte sırik da dikilir. Bu çapalamalar esnasında boğaz doldurma işlemi de yapılır. Çapadan sonra yabancı otlar ayıklanır, kaymak tabakası kırılır, toprak havalandırılır ve topraktaki nem korunur.

SULAMA

Domates nemi sever. Çok nemli, ağır topraklarda ise bitkiler hastalanır. Toprak nem eksikliğinin en duyarlı olduğu dönemler; çimlenme, çıkış, çiçeklenme ve meyve oluşumu dönemleridir. Aşırı toprak nemi negatif gelişmeyi hızlandırır. Meyveler ceviz iriliğini alıncaya kadar gerekmedikçe sulama yapılmamalı, daha sonraki devrede, yağışlı bölgelerde 2-3, kurak bölgelerde 4-5 kez sulama yapılmalıdır. Düzenli sulama yaparak domates meyvesinde meydana gelecek yarıklar önlenir. Düzensiz sulamalarla, sıcak zamanlarda toprak kurursa güneşin topraktan yansmasıyla, kalsiyum da toprakta noksansa, özellikle toprağa yakın meyvelerin alt kısımlarında çiçek burnu çürüklüğü meydana gelir. Böyle durumlarda, kalsiyum noksansa kireç uygulaması yapılmalı, toprak yüzeyi malç (yanmış hayvan gübresi, kompost, sap, saman vb.) ile kaplanmalı, muntazam sulama yaparak, toprağın çok kurumaması sağlanmalıdır.

TARIMSAL HİZMETLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Tel:0 (414) 318 51 00 Fax: 0(414) 316 08 62
Whatsapp : 0530 843 50 78
Yusuf Paşa Mah. 11 Nisan Fuar Cad. No:1
Eyyübiye / Şanlıurfa
www.sanlıurfa.bel.tr

**ŞANLIURFA
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ**

TARIMSAL HİZMETLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI

TARIMSAL EĞİTİM VE YAYIM ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

DOMATES YETİŞTİRİCİLİĞİ

OCAK 2025

YAYIM NO: 05

DOMATES YETİŞTİRİCİLİĞİ

Domates ülkemizde en çok üretilen ve tüketilen sebzedir. Dünyada taze olarak, yemeklerde diğer sebzelerle pişirilerek, dayanıklı domates suyu, konsantre domates suyu, turşusu, konservesi, salçası, ketçabı, sosu, pulp ve püresi, dondurularak, kurutularak değerlendirilmektedir.

İKLİM İSTEKLERİ

Domates sıcak ve ılıman iklim sebzesidir. Yetiştirme devrelerinde ısı sıfırın altına (-2,-3°C'ye) düştüğünde bitki tamamen ölür. Fidelerin tarlaya dikilmesinde ilkbahar geç donlarının bitmesi gerekir. Domateslerde genellikle gece ve gündüz arasında 6°C ile 8°C'lik bir farkın bulunması istenir. Gündüz sıcaklığının 19-26°C, gece sıcaklığının 14-18°C olduğunda gelişim iyi olur. Döllenme olayının ısı ile çok yakın bir ilgisi vardır. Domates çiçek tozları 10°C ve daha üzeri sıcaklıklarda gerçekleşir. Düşük sıcaklıkta polen tozu çok az oluşur, kısmi döllenmiş şekilsiz meyveler meydana gelir. 40°C'nin üzerinde ise çiçek tozları ölür ve meyve teşekkülü olmaz. Domates tohumlarının çimlenmesi için minimum 10°C optimum 0-29°C, maksimum 36 °C toprak sıcaklığı olması gerekir.

TOPRAK İSTEKLERİ

Domates derin, geçirgen, su tutma özelliği iyi, humus ve besin maddelerince zengin tınlı toprakları sever. Erkencilik istendiği zaman kumlu tınlı topraklar uygundur. Toprak pH'sı 5-7,0 arasında olan topraklarda iyi yetişir. Toprakta pH=5,5' altında ise dekara 200-500 kg kireç verilmeli, pH=7,0'nin üzerinde ise her yıl dekara 30-50 kg toz kükürt verilmelidir.

TOHUM EKİMİ

Tohumların 3-4 saat ıslatıldıktan sonra ekilmeleri çimlenmeyi kolaylaştırır. Tohumlar 1-3 cm derinliğinde ekilmelidir. Tohum ekimini takiben tekrar hafifçe sulanması faydalıdır. Kimyasal gübreler tohum ekiminden en az 15 gün önce fide yetiştirme materyaline karıştırılması gerekir. Tohumların çimlenmesi için en uygun toprak sıcaklığı 12-15°C olmalıdır. Bu sıcaklıklarda tohumlar 5-13 gün içinde çimlenir. Domates fidelerinin en uygun şaşırtılma zamanı kotiledon yapraklarının tam gelişmelerini tamamladıkları ve yere paralel oldukları zamandır. Sağlıklı ve tam gelişmiş fideler şaşırtılmalıdır.

TOPRAK HAZIRLIĞI VE GÜBRELEME

Domates bitkisi derin köklü bir bitki olduğu için, toprağın derin sürülerek dikkatle hazırlanması gerekir. Tarla tabanının 50 cm altında pulluk tabanı denilen geçirgen olmayan bir tabaka varsa bu tabaka sonbahar başlarında özel pulluklarla kırılmalıdır. Sonbaharda dekara 3-4 ton iyi yanmış ahır gübresi atılarak derince sürülmesi gerekir. İlkbaharda karık hazırlığından önce taban gübresi verilmelidir. Fosforlu gübrenin hepsi, diğerlerinin üçte biri taban gübresi olarak verilir. Geri kalan gübreler bitkiler üzerinde meyveler görülmeye başladığında verilmelidir. Meyveler fındık büyüklüğünü alınca 10-15 gün arayla 2-3 kez yapılacak magnezyum nitrat uygulamaları (100 lt suya 400-600 gr) ve yaprak gübrecesi meyve kalitesini olumlu yönde etkiler. Üst gübrelemeler kaç kez sulama yapılacaksa bölünerek her sulamadan sonra, toprak tava gelince toprağa serpilerek karıştırılmalıdır. Fide dikiminden önce tarla 20-30 cm derinliğinde sürülür, diskaro geçirilir.

